

Suomi ensimmäistä kertaa mukana Euroopan teologisten kirjastojen neuvostossa (BETH)

Posted on [24.9.2010](#) by [helehilt](#)

Euroopan teologisten kirjastojen neuvosto perustettiin jo vuonna 1954 ja sen ensimmäinen kokous pidettiin vuonna 1957. Tuolloin mukana oli kirjastonhoitajia Saksasta, Ranskasta, Iso-Britanniasta ja Hollannista. Toimintamuodot ja jäsenkirjastojen luku ovat kasvaneet 1970-luvulta lähtien, ja BETH:sta (*Bibliothèques Européennes de Théologie*) on kehittynyt aidosti ekumeeninen yhteistyö elin kooltaan, taustaltaan ja hallintorakenteeltaan erilaisten teologisten kirjastojen välille. [BETH](#):lla on kotisivu, joka antaa olennaisen tiedon neuvoston toiminnasta.

Huolimatta aktiivisesta roolistaan kotimaisessa kirjastotoiminnassa Helsingin yliopiston teologisella kirjastolla ei ole ollut juuri kansainvälisiä kontakteja muihin kirjastoihin. Tähän ei ole aiemmin ollut erityistä tarveakaan, mutta nyt kun elektroniset kirjastot ovat yleistyneet ja kirjastojen yhteistyönäkymät ovat muuttumassa, meidänkin on hyvä lähteä mukaan yhteistyöhön. Palattuani hoitamaan informaation tehtäviä otin yhteyttä BETH:iin, jossa minut toivotettiin hyvin tervetulleeksi vuosikokoukseen, joka pidettiin tällä kertaa Nizzassa katolisessa pappisseminaarissa 4.-8. syyskuuta, kokouskielinä englanti ja ranska. Paikalla oli 35 kirjastoasiantuntijaa ja työntekijää 11 maasta, mukaan lukien Yhdysvallat, josta mukaan oli kutsuttu ATLA:n (*American Theological Libraries Association*) edustajia. Yhteydet ATLA:aan ovat eurooppalaisille teologisille kirjastoille erityisen tärkeitä sen tuottaman viite- ja kokotekstitietokannan vuoksi. NELListä löytyvä ATLAS onkin teologisen sekundäärikirjallisuuden osalta koko tiedekuntamme ehdottomasti tärkein kirjastotyökalu Internetissä. Uusimmat teologiset aikakauslehtiartikkelit saa kätevimmin käsiinsä juuri sieltä. Sain huomata, että meidänkin kannattaa hoitaa yhteyksiä ATLA:aan nimenomaan BETH:n kautta. Tarkoituksemme on jättää jäsenanomus BETH:in sihteerille vielä tämän vuoden aikana.

Itse kokouksessa otettiin esille joitakin keskeisiä seikkoja, jotka vaikuttavat omaan kirjastotoimintaamme. BETH:n puheenjohtaja Odile Dupont otti esille etenkin sen, että teologiset kirjastot eivät ole ainakaan näkyvällä tavalla olleet mukana IFLA:n toiminnassa. Kokouksessa suunniteltiinkin uskontojen välistä dialogia koskevaa foorumia, jota on tarkoitus tarjota IFLA:n seuraavan vuosikokouksen ohjelmaan.

Tulevaisuuden haasteista merkittävin on teologisen kirjallisuuden digitointi, jota itse ehdotin joko seuraavan tai sitä seuraavan vuosikokouksen keskeiseksi aiheeksi. Nähtäväksi jää, millä aikataululla keskustelua ryhdytään käymään. Vuosikokouksessa oli joka tapauksessa läsnä ATLA:n edustajien lisäksi Ranskan kansalliskirjaston (BnF) teologisen ja filosofisen kirjallisuuden digitointiohjelmaa johtava **Christophe Langlois**, joka pyysi teologisten kirjastojen edustajilta ehdotuksia digitoinnin aihepiireiksi. BnF:n oma ohjelma on tältä osin jo itsessään hyvin kiinnostava. Siihen kuuluu muun muassa laaja raamatunkäännösten digitointiohjelma ja ranskankielisen filosofian digitointiprojekti; muita aihepiirejä ovat vastauskonpuhdistuksen kirjallisuus, jesuiittojen ja jansenismin välinen kiista 1600-luvulla sekä alkemian ja esoteerisen kirjallisuuden digitointi.

Teologioiden kannalta ATLA on alan tärkein kaupallinen toimija, kun taas BnF:n virtuaalinen kirjasto Gallica edustaa yhteiskunnan tukemien ja open access -periaatteeseen perustuvien digitointiprojektien ehdotonta huippua. Gallican laadulliset kriteerit ovat korkeat, ja se poikkeaa siinä huomattavasti Google Booksin ja muiden massiivista open access -digitointia ajavien

toimijoiden ohjelmista. Vaikka esimerkiksi Internet Archive tekee hienoa työtä vanhan kirjallisuuden saattamiseksi ilmaiseksi kaikkien ulottuville, sen palvelut jättävät etenkin indeksoinnin ja teosten eri painosten helpon tunnistamisen osalta paljon toivomisen varaa. Oman ongelmansa muodostavat edelleen vanhojen kirjojen oikeuksienhallintaan liittyvät kiemurat.

Oma ajatukseni on, että BETH voisi olla keskustelufoorumina näille kolmelle kirjallisuuden digitoimisen ja saataville toimittamisen muodolle. Olennaista olisi löytää yhteistyön mahdollisuudet ja rajat sekä siirtyä kohti suunnitelmaa yhteisestä, kunnolliseen indeksointiin perustuvasta verkkosivusta, jossa teologisen kirjallisuuden klassikot ja muu vanha teologinen kirjallisuus olisi helposti kaikkien saatavilla missä ja milloin tahansa. Jo tällaisen tavoitteen muotoilemiseen on vielä pitkä matka, konkreettisista saavutuksista puhumattakaan, mutta selvää on, että ilman kansainvälistä yhteistyötä koko asia jää pelkäksi haaveeksi. Oli hyvä huomata, että BETH:ssa suhtaudutaan digitoitihankkeeseen sekä realistisesti että innostuneesti. Siitä on hyvä jatkaa.

Kirjoittaja:

Matti Myllykoski

Teologian tohtori

Helsingin yliopiston teologisen tiedekunta